

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 17C/1/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116200042
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrícia Lučanská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7116200042.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I samosudkyňou JUDr. Patríciovou Miskolczyovou v právnej veci žalobcu: A. P., E.. X.X.XXXX, I. J. X, J., Z. D. O. XX, D., zastúpeného JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Urbánkova 6, Košice, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO:35807598, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 680 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 904600198 uzavretej dňa 5.9.2012 medzi žalobcom a žalovaným pod bodom 10: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou" je ako neprijateľná neplatná.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 273,53 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet súdu súdny poplatok z návrhu vo výške 140 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 5.1.2015 sa domáhal, aby súd žalovaného zaviazal vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 680 eur a aby určil, že zmluvná podmienka, vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 904600198 uzavretej dňa 5.9.2012 medzi žalobcom a žalovaným pod bodom 10: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou" je ako neprijateľná neplatná. Taktiež žiadal priznať náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia vo výške 183,46 eur.

Žalovaný so žalobcom uzavrel dňa 5.9.2012 Zmluvu o úvere č. 904600198. Na základe zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi úver vo výške 700 eur. Celkové náklady spojené s poskytnutým úverom sú vo výške 680 eur. Celková čiastka, ktorú mal žalobca žalovanému uhradiť predstavovala sumu 1 380 eur. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá podľa zákona 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 904600198 uzavretej dňa 5.9.2012 medzi žalobcom a žalovaným je v bode 10 uvedené: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou". Už na prvý pohľad ide o veľmi úžerný poplatok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Poplatok 680 eur predstavuje 97,14% hodnoty poskytnutého úveru. Suma 226,66 eur predstavuje úrok z omeškania a suma 453,34 eur predstavuje náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok a preto je podľa § 53 ods. 1 Obč. zákonníka neprijateľný. Rozsudkom Okresného súdu v Prešove spis. zn.: 8C 177/2012 zo dňa 6.6.2014 súd určil, že zmluvná podmienka vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere č. 802200122 uzavretej dňa 8.10.2010 medzi žalobkyňou a žalovaným pod bodom 11: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné 2 tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou" je ako neprijateľná neplatná. Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája 2010 č.k. AZ 17 U 192/2010.: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene. Poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru bol bankou stanovený vo výške 2 % z výšky úveru, najmenej však 50 eur paušálne. Banka sledovala podľa vlastných vyjadrení v podstate úhradu úsilia vynaloženého pri spracovaní údajov v predzmluvnej fáze, túto obranu však súd odmietol a vyhodnotil jej konanie vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Spotrebiteľ nenavštívi banku z dôvodu poradenstva v otázke konkrétnej úrokovej sadzby alebo rady, či si na základe vlastnej finančnej situácie môže dovoliť úver, ale výhradne s cieľom zistiť, či a za akých mesačných splátok je banka vôbec ochotná mu ním požadovaný úver poskytnúť. Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru vyšší krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok, bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Aj z tohto dôvodu je zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neprijateľná a voči spotrebiteľom neúčinná." Vyšší krajský súd potvrdil rozhodovacia líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku)". Výška poplatku presahuje polovicu hodnoty poskytnutého úveru. Vyhotovenie zmluvy s predpísanými náležitosťami je povinnosťou podnikateľa, ktorá mu v prípade jeho predmetu podnikania vyplýva priamo zo zákona - nejedná sa o službu, ktorá je spotrebiteľovi poskytnutá nad rámec jeho zákonných povinností. Jedná sa o neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 OZ vzhľadom na značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Táto nerovnováha je daná skutočnosťou, že zmluvná podmienka netýkajúca sa hlavného predmetu plnenia a odmeny za toto plnenie (bol dohodnutý úrok za poskytnutý úver) je dohodnutá zjavne v neprospech spotrebiteľa. Uvedeným došlo k porušeniu § 4 ods. 2 písm. b) v nadväznosti na § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa č. 129/2010 Z.z. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 17Co/10/2015-60 zo dňa 14.7.2015, ktorým bol potvrdený Rozsudok Okresného súdu Prešov č.k.: 17C/12/2014-35 zo dňa 1.10.2014, v zmysle ktorého súd určil, že administratívny poplatok za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 802002030 zo dňa 25.8.2013 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená priemerná RPMN. Žalovanému tak zo zmluvy vznikol nárok len na úhradu istiny vo výške 700 eur. Bez dôvodné

obohatenie si žalobca uplatňuje vo výške rozdielu medzi poskytnutým úverom 700 eur a zaplatenou sumou 1.380 eur, teda 680 eur. Čo sa týka plynutia premlčacej doby, tak objektívna premlčacia doba začala plynúť od každej jednotlivéj splátky úveru. Žalobca sa v decembri 2015 od právnej zástupkyne dozvedel o neprijateľných zmluvných podmienkach v Zmluve o spotrebiteľskom úvere ako aj o možnosti podania žalobného návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Subjektívna 2-ročná doba, ako aj objektívna 3-ročná premlčacia doba sú zachované. Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 616/2004 Z. z., spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa článku 5, kapitoly 2 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, nekalé obchodné praktiky sú zakázané. Obchodná praktika je nekalá, ak: a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a b) podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Naliehavý právny záujem žalobca - spotrebiteľ na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vyplýva priamo zo zákona (§ 53a Občianskeho zákonníka). Takýmto určením sa naplňa cieľ Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zabrániť neustálemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Naliehavý právny záujem je daný aj z dôvodu právnej istoty v otázke skutočnej výšky dlhu. Preto ho spotrebiteľ nemusí preukazovať. Podľa §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, sa výslovne uvádza, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa teda použijú ustanovenia (o neprimeraných podmienkach) zakotvené v Občianskom zákonníku. Podľa § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

Žalobu doplnil tým, že žalobcovi bola zo strany žalovaného predložená Zmluva o úvere č. 904600198 dňa 5.9.2012 v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorá svojou povahou a účelom vylučovala použitie zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže sa v zmysle bodu 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru mala spravovať výlučne Obchodným zákonníkom. Úprava poskytnutia finančných prostriedkov bola zahrnutá do zmluvy, ktorej povaha a účel umožnili obídenie zákona o spotrebiteľských úveroch, v predmetnej Zmluve boli použité podmienky, ktoré vylúčili aplikáciu ustanovení zákona vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery a ktoré ako rozhodné právo k spotrebiteľskej zmluve stanovovali Obchodný zákonník, čím bol porušený zákaz vyplývajúci z § 9 ods. 7 a 8 zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetná úverová zmluva mala charakter formulárovej zmluvy, kde boli vopred stanovené požadované údaje, ktoré sa pri uzatváraní zmluvy dopĺňali paličkovým písmom do určeného formulára. Je nepochybné, že na základe tejto zmluvy poskytol žalovaný (dodávateľ) žalobcovi úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti, ktorá skutočnosť vyplýva z údajov Obchodného registra. V zmluve žalovaný ako veriteľ svojvoľne zaškrtnol políčko s účelom použitia finančných prostriedkov na iný účel. Podľa § 9 ods. 7 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľovi alebo finančnému agentovi sa zakazuje predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejším účelom je obchádzanie ustanovení tohto zákona; za takéto konanie sa považuje aj to, že sa čerpanie finančných prostriedkov alebo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnú do zmlúv o úvere, ktorých povaha alebo účel by umožnili vyhnúť sa uplatňovaniu tohto zákona. Ak veriteľ využil omyl spotrebiteľa a použil zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemal úmysel obísť tento zákon. Podľa § 9 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ alebo finančný agent nesmie ponúkať spotrebiteľovi výber rozhodného práva k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorého zrejším cieľom je zbaviť spotrebiteľa práv, ktoré mu priznáva tento zákon. Žalobca použil poskytnuté finančné prostriedky na úhradu dlžôb voči nebankovým inštitúciám. Ak žalobca chce tvrdiť, že jednotlivé zmluvné podmienky dohodol so žalobcom individuálne, musí podľa článku 3 ods. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS podať o tom dôkaz. Vzťah medzi účastníkmi konania je vzťahom spotrebiteľským a riadi sa zákonom 129/2010 Z.z. Žalovaný poskytol žalobcovi dočasné finančné prostriedky vo forme úveru a konal tak v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z obchodného registra. V danej veci sa nepochybné jedná o spotrebiteľský vzťah, a to vzhľadom na

zákonne kritériá obsiahnuté v § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník totiž spotrebiteľa definuje odlišne od zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Veriteľ je tým účastníkom konania, ktorý musí preukazovať, že úver poskytol žalobcovi na iný účel. Žalovaný postupoval s hrubou neobľivosťou, ak predložil spotrebiteľovi formulár Zmluvy o úvere na účel, ktorým vylúčil aplikáciu zákona 129/2010 Z.z.. Žalovaný bol povinný s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.). Žalobca považuje Zmluvu o úvere za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o úvere bola uzavretá medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv (typová, štandardná, adhézna zmluva). Ide o zmluvy, uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý dodávateľ používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení. Predmetná zmluva je zmluvou formulárovou. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 "spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie". Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení žiadal žalobcu ako neopodstatnenú v plnom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že zmluva o úvere č. 904600198 zo dňa 5.9.2012, avšak tá nepredstavuje spotrebiteľskú zmluvu uzatvorenú v intenciách zákona č. 129/2010 Z.z., a preto ju nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko obsahuje základné náležitosti, ktoré sú vyžadované zákonom - Obchodný zákonník pri nepomenovanej zmluve. Zmluva o úvere bola uzatvorená v zmysle VPPÚ - Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy, t. j. poskytnutie úveru. Iné náležitosti sa považujú za fakultatívne, a preto v dôsledku ich absencie nie je možné zmluvu označiť za bez úročnú a bez poplatkov. Súdna prax zhodne určila použitie Obchodného zákonníka nezávisle na dohode strán v prípade sporov zo zabezpečenia záväzkov zo zmluvy o úvere (R SR 11/2001), ako aj v prípade vydania bezdôvodného obohatenia na základe neplatnej zmluvy o úvere (SJ 10/2003, R ČR 16/2005). Je teda a maiori ad minus nepochybné, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 3 písm. d)). Vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka je založený na subsidiárnom základe, čo znamená, že Občiansky zákonník je vo vzťahu k Obchodnému zákonníku všeobecným a podporným právnym predpisom. Keďže Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevylučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenie Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné, či ide o relatívny obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah. Nakoľko na základe uvedených dôvodov žalobca nie je spotrebiteľom, je zrejmé, že sa nemôže dovolávať spotrebiteľskej ochrany a jeho argumentáciu je potrebné už len z tohto dôvodu odmietnuť. Naviac, cena plnenia podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere), nemôže byť neprijateľnou podmienkou. K uvedenému je potrebné poukázať na aktuálny záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov potrebné postupovať inak. V týchto prípadoch sú kedykoľvek poskytované pôžičky alebo úvery osobám, ktoré by pôžičku či úver od banky nedostali pre isté riziko spojené s osobou dlžníka. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade týchto peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie, ako tomu býva u konzervatívnejších bánk, čo je ale vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období (Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005 publikované v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občiansky zákoník I. § 1 až 459. Komentár. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 67-68; pričom treba zdôrazniť, že ide o najuznávanejší komentár v ČR, ktorého autormi sú sudcovia NS ČR). Ak teda žalobca namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných

prostriedkov, znáša v tomto smere dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Vo vzťahu k rozhodnutiu uvádzanému žalobcom treba predovšetkým poznamenať, že ide o rozhodnutie súdu cudzieho štátu a podľa cudzieho práva a žalobca neuviedol a ani nepreukázal, že by čo do hmotného práva Rozhodnutie bolo použiteľné. Ďalej treba poznamenať, že žalobca (keďže pravdepodobne vychádzal iba zo sumáru obsahu Rozhodnutia na webovej stránke ministerstva spravodlivosti a neoboznámil sa detailne s obsahom tohto rozhodnutia, ktoré je sprístupnené v nemeckom jazyku) opomenul uviesť to, že vo výroku Rozhodnutia pripustil nemecký súd voči Rozhodnutiu podanie dovolania z dôvodu, že tento právny problém nebol ešte riešený v judikatúre Spolkového súdneho dvora. Táto skutočnosť zásadným spôsobom znižuje použiteľnosť Rozhodnutia. Rozhodnutie je rozporné so slovenským právom, pretože slovenská právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov "účtovaniu" poplatku výslovne nebráni (tento záver sa aplikuje, samozrejme, iba v prípade, ak žalobca je spotrebiteľom a ním predložená Zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, čo žalovaný kategoricky popiera). Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky: za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu atď. V prípade definície celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa napr. uvádzajú o.i. aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Obchodný zákonník podľa jeho ustanovenia § 499 v prípade zmluvy o úvere okrem platenia samotných úrokov umožňuje aj dojednanie tzv. poplatku za rezervovanie peňažných prostriedkov (v právnej terminológii ide o odplatu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky dlžníkovi). Aj Obchodný zákonník teda umožňuje vyberanie iných platieb ako len splátok úveru a úroku. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Už len z toho dôvodu je Rozhodnutie nepoužiteľné. Naproti tomu si žalovaný dovoľí poukázať na aplikovateľné rozhodnutie Spolkového súdneho dvora ako inštančne najvyššie postaveného súdu v sústave všeobecných súdov NSR (ktorý je inštančne nadriadeným súdom aj pre Vrchný krajský súd v Karlsruhe), ktoré je aktuálnejšie, ako žalobcom uvádzané rozhodnutie. V predmetnom rozhodnutí Spolkový súdny dvor (Bundesgerichtshof) výslovne judikoval, že poplatok za uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení je prípustný (rozhodnutie je dostupné na http://www.dnoti.de/DOC/2012/11zr3_10.pdf, sp. zn. XI ZR 3/10 zo dňa 7.12.2012). Navyiac, v súvislosti s prípustnosťou poplatku za náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere poukazuje žalovaný na ostatnú novelu Zákona o spotrebiteľských úveroch, zákon č. 132/2013 účinný od 10.6.2013. Žalovaný zotrváva na svojich tvrdeniach, že v danom prípade nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere; aj keby však hypoteticky o takú zmluvu v predmetnom prípade išlo, žalobcom tvrdenu neprijateľnosť poplatku by nebolo možné vyvodiť ani zo samotného Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa článku 9 ods. 10 Novelizovaného zákona sa totiž "veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa." Zákonodarca explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, resp. účtu alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, z čoho výkladom a contrario vyplýva, že takýto poplatok je v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný. Žalovaný je toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon (§ 451 OZ). Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, predmetná zmluva o úvere nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov.

Žalobca k vyjadreniu žalobcu písomne uviedol, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Poukázal na rozsudok Súdneho dvora z 27.02.2014 vo veci sp. zn. C-470/12, bod 41, v ktorom Súdny dvor výslovne deklaroval, že "možnosť súdu skúmať nekalosúťažné podmienky aj bez návrhu

predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/ 13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 21. novembra 2002, Cofidis, C- 473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25)". Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluvná podmienka - dojednanie administratívneho poplatku vo výške 680 eur spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, a preto je v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov neprijateľná. Poplatok 680 eur predstavuje 97,14% hodnoty poskytnutého úveru. Administratívny poplatok 453,34 eur predstavuje navýšenie celkových úhrad za úver o 64,76 %. Tento poplatok, ako vyplýva zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je za všetku administratívu. Požadovanú úhradu administratívneho poplatku považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pre poplatok zo spotrebiteľského úveru je nutné, aby sa ním platilo za skutočné plnenie poskytnuté spotrebiteľovi a v jeho záujme. Administratívny poplatok vo výške 453,34 eur, ktorý navyšuje úver k poskytnutej sume spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože chýba špecifikácia presného spôsobu výpočtu jeho výšky, odôvodnenia a je v rozpore s požiadavkou náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so Smernicou o nekalých obchodných podmienkach. Každá nekalá praktika sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi. Poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovanému nemohol vzniknúť zákonný nárok na zaplatenie sumy 1.380 eur, ale iba na zaplatenie istiny 700 eur. Prijatím takéhoto plnenia bez právneho dôvodu preto vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie, ktoré žalovaný musí vydať podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem je daný aj z dôvodu právnej istoty v otázke skutočnej výšky dlhu, preto ho spotrebiteľ nemusí preukazovať.

Účastníci sa na pojednávanie nedostavili, svoju neprítomnosť na pojednávaní písomne ospravedlnili a súhlasili s uskutočnením pojednávania v ich neprítomnosti. Súd preto v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal vec v ich neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením obsahu listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav veci:

Zo zmluvy o úvere súd zistil, že žalovaný ako veriteľ (označený aj č. vložky pod ktorou je zapísaný do Obchodného registra) so žalobcom ako dlžníkom uzavrel dňa 5.9.2012 Zmluvu o úvere č. 904600198, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 700 eur na iný účel než na výkon zamestnania, povolania či podnikania. Ten mal žalobca aj s poplatkom vo výške 680 eur, spolu v sume 1.380 eur splátiť v 12 splátkach po 115 eur. Zmluva obsahuje kolónku RPMN, ktorá nie je vyplnená. Žalobca podpisom v zmluve potvrdil, že súhlasí so všeobecnými podmienkami úveru, ktoré sú na zadnej strane zmluvy. Podľa splátkového kalendára k predmetnej zmluve podpísaného dlžníkom boli dohodnuté splátky splatné od 13.10.2012 do 13.9.2013 vždy k 13. dňu príslušného mesiaca.

V bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je uvedený: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi, čo do dôvodu aj výšky tak, ako je uvedené v tejto zmluve a zaväzuje sa ju uhradiť v mesačných splátkach tak, ako je uvedené na prvej strane tejto zmluvy. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

Podľa bodu 15 Všeobecných podmienok zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom a že táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalovaný žalobcovi z predmetného úveru zaplatil 1.380 eur.

Podľa § 87 písm. f/ O.s.p., popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy t.j. k 31.8.2012, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu 5.9.2012, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu 5.9.2012, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom k 5.9.2012, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b), d) cit. zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 cit. zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa článku 3 ods. 1, 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 451 ods.1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 563 Občianskeho zákonníka ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 5.9.2012 jednoznačne je spotrebiteľskou zmluvou podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj osobitných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z.. Z predloženej zmluvy je zrejmé, že žalovaný ako pri uzavretí zmluvy konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z Obchodného registra a žalobca je spotrebiteľom, keďže uzatvorila zmluvu ako fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. V zmluve totiž nebol označený identifikačným číslom podnikateľského subjektu a v zmluve je začiarknuté, že dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky sú poskytnuté na iný účel než na výkon zamestnania, povolania či podnikania. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že sa jedná o zmluvy, ktoré sú uzatvárané opakovane s veľkým počtom zákazníkov, pričom návrhy týchto zmlúv sú pripravené na vopred predtlačенých tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť obsah takto navrhnutých zmlúv. Týka sa to aj predmetnej veci, pretože zmluva o úvere bola vyplnená na vopred pripravenom predtlačенom tlačive, do ktorého boli len vpísané údaje týkajúce sa žalobcu. Podľa bodu 15 Všeobecných podmienok zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom a že táto zmluva sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Nakoľko v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, vzťahujú sa na ňu všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj ustanovenia osobitného zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy, ako aj vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, keď spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákona o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný v konaní nepreukázal, že bod 15 Všeobecných podmienok bol so žalobcom individuálne dojednaný. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj na § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení, v zmysle ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Toto novelizované ustanovenie sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (1.5.2014), keďže k nemu absentujú prechodné ustanovenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014).

Po preskúmaní Zmluvy o úvere uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 5.9.2012 v zmysle vyššie citovaných ustanovení súd dospel k záveru, že predmetná zmluva nemá všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V prvom rade súd poukazuje na to, že v predloženej úverovej zmluve nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov. Ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkové náklady spojené s úverom a do jej výpočtu sa zahŕňa nielen výška úrokovej sadzby, ale aj výška ostatných poplatkov spojených s úverom a pre spotrebiteľa ide o najdôležitejší údaj, keďže mu umožňuje najjednoduchšie porovnanie ceny jednotlivých spotrebiteľských úverov. Ročná percentuálna miera

nákladov musí byť presne určená už v zmluve o úvere. V predloženej zmluve o úvere nie je uvedená ani priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na uvedené podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. sa predmetný poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda z takto poskytnutého úveru mal žalovaný ako veriteľ nárok len na vrátenie skutočne ním poskytnutého úveru t.j. úveru vo výške 700 eur a zmluva je v časti dojednania poplatku vo výške 680 eur neplatná pre rozpor so zákonom. V konaní nebolo sporné, že žalobca uhradil žalovanému celkove sumu 1.380 eur, teda žalovaný sa bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu, preto je povinný obohatenie vydať. Súd ho preto zaviazal na zaplatenie sumy 680 eur žalobcovi.

Pre úplnosť súd dodáva, že podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení platnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. V danom prípade bola podľa výpočtov súdu RPMN 305,73%, pričom podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2012 zverejnených MF SR 31.7.2012 bola u novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bez zabezpečenia do 1.500 eur splatných do 12 mesiacov priemerná RPMN 40,87%. Z toho je zrejmé, že dojednaná odplata podstatne (vyše sedemnásobne) prevyšovala odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch a preto je i pre rozpor s citovaným zákonným ustanovením i s dobrými mravmi jej dojednanie neplatné.

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná aj pokiaľ ide o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v článku 10 Všeobecných podmienok. V prvom rade súd posudzoval, či túto podmienku možno považovať za individuálne dohodnutú. Všeobecné podmienky, ktorých súčasťou je článok 10 boli vopred pripravené žalovaným a je zjavné, že nebolo možné meniť ich obsah. Už len z tohto dôvodu nemôže ísť o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku. Obsahom uvedeného článku Všeobecných podmienok je uznanie dlhu zo strany dlžníka. Takto formulovaná podmienka zhoršuje zmluvné postavenie spotrebiteľa, pričom podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorému tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Ďalej súd poukazuje na to, že predmetné vyhlásenie o uznaní dlhu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že bez vedomia spotrebiteľa zakladá 10 ročnú premlčaciu dobu a tým, že dlžník uznáva dlh, ktorého splatnosť nastane až v budúcnosti už pri uzavretí zmluvy. Uznanie dlhu, ktoré obsahuje predmetný článok, súd posudzoval aj podľa ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka. Zákon v prvom rade uznanie dlhu predpisuje obligatórne písomnú formu. V danom prípade Všeobecné podmienky nie sú podpísané žalobcom a preto podľa názoru súdu nie je tu dodržaná písomná forma uznania dlhu z jej strany. Písomnosť nemôže byť dodržaná v danom prípade len odkazom v zmluve. V súvislosti s uvedeným súd uvádza, že Všeobecné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať ustanovenia technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak nemajú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom napísanej forme skryl dodávateľ ustanovenia, ktorá sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Vzhľadom na uvedené súd určil, že zmluvná podmienka vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru pod bodom 10: "Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj je ako neprijateľná neplatná, teda žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p., ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

O trovách konania rozhodol súd podľa citovaného ustanovenia. Žalobkyňa bola v konaní úspešná a preto jej bola priznaná náhrada trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia eur určených podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Predmetom konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Hodnota jedného úkonu právnej služby preto bola určená podľa § 13 ods. 3 uvedenej vyhlášky, podľa ktorého, pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Pri hodnote jedného úkonu pokiaľ sa týka bezdôvodného obohatenia súd vychádzal z § 10 ods. 1, kde hodnota úkonu predstavuje sumu 51,45 eur a pri určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky z § 11 ods. 1 písm. a/, kde hodnota jedného úkonu predstavuje sumu 64,53 eur v r. 2015 a 66 eur v r. 2016 (jedna trinásťina výpočtového základu) a teda hodnota jedného úkonu právnej služby v r. 2015 činí 81,68 eur (64,53 + 51,45/3 eur) a v r. 2016 83,15 eur (66 eur plus 51,45/3 eur). Trovy právneho zastúpenia boli priznané za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava pojednávania dňa 7.12.2015, podanie návrhu na začatie konania dňa 5.1.2016 a písomné podanie z 18.2.2016 - § 13a ods. 1 písm. a/ a c/) vo výške 81,68 eur a 2 x 83,15 eur + režijný paušál (§ 15 písm. a/) 8,39 eur a 2 x 8,58 eur, spolu 273,53 eur. Tie je žalovaný povinný nahradiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu č. IBAN: SK50 7500 0000 0040 1941 2396.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 z.z., ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvoze manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Žalobca je pre toto konanie oslobodený od súdnych poplatkov, keďže návrh podal ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv a to podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Z.z. V konaní žalovaný nebol úspešný a preto ho súd v zmysle citovaného ustanovenia zaviazal k úhrade súdneho poplatku z návrhu. V časti návrhu, ktorým sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia bol súdny poplatok určený podľa položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov t.j. 6 % zo sumy 680 eur t.j. 40,50 eur a v časti, v ktorom požadoval určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov t.j. 99,50 eur. Spolu súdny poplatok činí 140 eur.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha .

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 2, 3 O.s.p.).

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, možno navrhnúť súdny výkon rozhodnutia alebo exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.